

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ДО КУРСУ «РЕЛІГІЙНІ ІНСТИТУТИ ТА ГРУПИ»

Зміст семінарського заняття з курсу «Релігійні інститути та групи» містить обговорення студентами повідомлень, доповідей, рефератів, виконаних самостійно у відповідності до висунених до обговорення на семінарі проблем.

Підготовка до семінарського заняття з курсу «Релігійні інститути та групи» включає в себе опрацювання лекційного матеріалу, змісту підручників, посібників, іншої рекомендованої літератури: наукової, методичної, публіцистичної та ін. У ході підготовки рекомендовано усне й письмове опрацювання вказаних джерел: конспектування, складання планів відповідей, підготовка схем, таблиць тощо.

Підготовка до семінарських занять з курсу «Релігійні інститути та групи» включає в себе такі етапи: 1) ознайомлення з планом семінарського заняття; 2) опрацювання змісту конспекту й підручника згідно плану; 3) вивчення рекомендованої літератури; 4) підготовка конспектів, планів, схем, таблиць. До кожного питання рекомендовано скласти короткий план їх змісту. Розгорнутий план чи конспект краще підготувати до одного-двох обраних питань, що дозволить взяти участь в обговоренні кожного питання теми.

Виконання плану семінарського заняття з курсу «Релігійні інститути та групи» забезпечується такими основними формами навчальної роботи студентів: усними відповідями, повідомленнями по темах рефератів, письмовими відповідями, участю у диспутах і дискусіях, доповненнями, рецензіями на виступи, участю у рольових іграх та тренінгах тощо.

Метою семінару є не лише засвоєння і систематизація знань, але й формування вмій та навичок їх логічного викладення, спілкування з групою, використання отриманих знань, спрямування на творчий пошук розв'язання задач. Семінар дає можливість для професійної адаптації студентів через спілкування з аудиторією, опанування мистецтва дискутування, полеміки, ораторського мистецтва, формування необхідних рис поведінки.

Теми семінарських занять

Заняття 1.

Тема. Релігія як соціальний інститут, її еволюційні та організаційні форми.

План.

1. Релігія як складне соціальне явище, що має розмаїття форм, культів, функцій, методів впливу на соціальне життя.
2. Причини виникнення та існування релігії в людському соціумі: соціальні детермінанти та історичні чинники релігії.
3. Історична еволюція релігії: головні типи та історичні форми релігії.
4. Методологічні засади класифікації сучасних релігій світу.

Література:

Основна: 1,2,5,13,14,15.

Додаткова: 1,10,13.

Інформаційні ресурси: 2,3,4.

Заняття 2.

Тема. Функції релігійних інститутів у суспільстві

План.

1. Функції релігійних інститутів у суспільстві.
2. Компенсаційна функція. Терапевтична та втішальна функція.
3. Світоглядна функція. Регулятивна та легітимуюча функція
4. Комунікативна функція. Культуроформуюча функція.
5. Інтегративна та дезінтегруюча функція.
6. Ідеологічна, політична, правова функції.

Література:

Основна: 4,5,6,8,9,14.

Додаткова: 4,7.

Інформаційні ресурси: 3.

Заняття 3.

Тема. Церква як форма релігійної організації

План.

1. Церква як організація віруючих, що склалася в процесі розвитку віровчення і об'єднання людей в межах спільної релігії.
2. Система обов'язкових догматів, обрядів (культів) в церкві.
3. Церковна ієрархія та управління.
4. Соціально-політична діяльність церкви.
5. Функції церкви в сучасному суспільстві.

Література:

Основна: 1,4,6,8,10.

Додаткова: 5,9.

Інформаційні ресурси: 1,4.

Заняття 4.

Тема. Релігійні групи та організації в Україні

План.

1. Поліконфесійність українського суспільства.
2. Рівень конфліктності в релігійному середовищі України.
3. Реалії та проблеми релігійного життя в Україні в сучасних умовах.
4. Місце релігійних груп та організацій у національно-культурному та духовному відродженні українського народу на сучасному етапі державотворення в Україні.

Література:

Основна: 1,7,9,10,16.

Додаткова: 2,3,6,8,10,12.

Інформаційні ресурси: 1,2,4,5,6.

Запропоновані методичні рекомендації містять в собі інструктивну інформацію щодо семінарських занять з курсу «Релігійні інститути та групи» і мають на меті здійснити допомогу у визначенні кола питань, необхідних для підготовки вказаних тем, а також визначенні інформаційних джерел для їх, вивчення.

Рекомендована література

Основна:

1. Академічне релігієзнавство: Підручник/ Ред. Колодний А. – К.: “Світ знань”, 2000. – 862 с.
2. Баукер Дж. Религии мира. – М.: Слово, 2000. – 200 с.
3. Вебер М. Социология религии // Вебер М. „Избранное”. – М., 1994. – 413 с.
4. Гараджа В.И. Социология религии: Учеб. пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 239 с.
5. Дюркгейм Е. Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії. – К.: Юніверс, 2002. – 424 с.
6. Ерышев А.А. Религиоведение: Уч. пособие. – К.: МАУП, 1999. – 276 с.
7. Жадько В. Релігія як духовний феномен: Науково-методичний посібник. – Запоріжжя, 1997. – 51 с.
8. Кислюк К.В. Релииоведение: Уч. пособие для вузов/ Кислюк К.В., Кучер О.Н. – 2-е изд., испр. и доп. – Ростов-на-Дону, Харьков. Феникс, Торсинг, 2003. – 512 с.
9. Лубський В.І. Релігієзнавство: Підручник/ Лубський В.І., Теремко В.І., Лубська М.В. – К.: Академвидав, 2003. – 423 с.
10. Лубський В.І. Соціологія релігії: курс лекцій/ Лубський В.І., Козленко В.М., Горбаченко Т.Г. – К.: Фітосоціоцентр, 1999. – 204 с.
11. Малерб М. Религии человечества: Монография. М.: «Рудосмино», 1997. – 600 с.
12. Наукові записки. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. Вип. 7. – К.: НПУ ім М.П. Драгоманова, 2001. – 132 с.
13. Религия и общество: Хрестоматия по социологии религии: Учеб. пособ. Для вузов/ Сост. В.И. Гараджа, Е.Д. Руткевич. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 775 с.
14. Релігієзнавство: Навч. посібник/ За ред. С.А. Бублика, стереотипне видання. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 496 с.
15. Релігієзнавство: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ За ред. М.М. Закоповича. К.: Вища школа, 2000. – 350 с.
16. Релігійна свобода і права людини/ Ред. Маринович М.Т. – Львів: “Свічадо”, 2000. – 428 с.

Додаткова:

1. Андрієнко О. Релігія та її роль у проектуванні транзитивної соціальної реальності // Наука. Релігія. Суспільство. – 2004. – № 4. – С. 168 – 173.
2. Григорьянц В. К вопросу о государственно-конфессиональных отношениях в Украине и АРК. – Симферополь: Крымский архив, 2003. – 44 с.
3. Грушевський М. З історії релігійної думки на Україні. – К.: Освіта, 1992. – 191 с.
4. Доусон К.Г. Религия и культура. – СПб.: Алтейя, 2000. – 281 с.
5. История религии/ А. Ельчанинов, В. Эрн, М П. Флоренский, С. Булгаков. – М.: 1991. – 249 с. – Репринтное издание.
6. Колодний А. М. Україна в її релігійних виявах. – Львів: СПОЛОМ, 2005. – 336 с.
7. Коханевич М. Наука открывает бога: Синтез науки и божественного учения: основные положения. – Черновцы, 2001. – 48 с.

8. Нетрадиційні релігії та містичні культури України. – К: Фосава, 2003. – 336с.
9. Розанов В.В. Собрание сочинений. Около церковных стен/ Под общей ред. А.Н. Николунина. – М.: Республика, 1995. – 558 с.
10. Рязанова Л. Релігійний ренесанс: спроба соціологічної діагностики// Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2001. – №4. – С.114 – 125.
11. Саентология: Справочная работа, представленная Международной Церковью Саентологии. – Копенгаген: Нью Эра Пабליкейшнс, 1998. – 286 с.
12. Українське язичництво. – К.: Український центр духовної культури, 1994. – 96 с.
13. Шевченко М.Д. Религиозное сознание и духовная деятельность. – М.: “Изд. центр научн. и учебн. программ”, 2000. – 284 с.
14. Штайнер Р. Мистика: На заре духовной жизни нового времени и ее отношение к современным мировоззрениям. – Ереван: «Ной», 1993. – 144 с.
15. Шюре Э. Великие посвященные: Очерк эзотеризма религий: 2-е изд., испр./ Репринт. воспроизв. изд. 1914 г. – М., 1991. – 420 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://risu.org.ua/> - Релігійно-інформаційна служба України
2. <http://tureligious.com.ua/> - Науковий філософсько-релігієзнавчий портал
3. http://vira.ho.ua/books_re.htm - Бібліотека релігієзнавчої літератури
4. <http://religstudies.org.ua/main.php?SID=43e31ed3> – Сайт Української асоціації релігієзнавців
5. <http://ers.mar.in.ua/index.php/en/> - Журнал «Релігієзнавчі нариси»
6. <http://mar.in.ua/ua/> - Молодіжна асоціація релігієзнавців